

Sínode dels Bisbes. XIII Assemblea General Ordinària: La nova evangelització per a la transmissió de la fe cristiana. Missatge al Poble de Déu

Germans i germanes:

“Us desitjo la gràcia i la pau de part de Déu, el nostre Pare, i de Jesucrist, el Senyor” (Rm 1,7). Bisbes de tot el món, convidats pel Bisbe de Roma, el Papa Benet XVI, ens hem reunit per a reflexionar junts sobre “la nova evangelització per a la transmissió de la fe cristiana” i, abans de tornar a les nostres Esglésies particulars, volem dirigir-nos a tots vosaltres, per animar i orientar el servei a l’Evangeli en els diversos contextos en els quals estem cridats a donar avui testimoni.

1. Com la samaritana al pou

Ens deixem il·luminar per una pàgina de l’Evangeli: la trobada de Jesús amb la dona samaritana (cf. Jn 4,5-42). No hi ha home o dona que en la seva vida, com la dona de Samaria, no es trobi al costat d’un pou amb un càntir buit, amb l’esperança de saciar el desig més profund del cor, aquell que només pot donar ple significat a l’existència. Avui són molts els pous que s’ofereixen a la set de l’home, però convé discernir per a evitar aigües contaminades. És urgent orientar bé la recerca, per a no caure en desil·lusions que poden ser ruïnoses.

Com Jesús, al pou de Sicar, també l’Església sent el deure de seure al costat dels homes i dones del nostre temps, per a fer present el Senyor en les seves vides, de manera que el puguin trobar, perquè només ell és l’aigua que dóna la vida veritable i eterna. Només Jesús és capaç de llegir fins al fons del cor i desvelar la nostra veritat: *“M’ha dit tot el que he fet”*, explica la dona als seus veïns. Aquesta paraula d’anunci -a la qual s’uneix la pregunta que obre a la fe: *“Serà Ell el Crist?”*- mostra que qui ha rebut la vida nova de la trobada amb Jesús, al seu torn no pot fer menys que esdevenir anunciador de veritat i d’esperança envers els altres. La pecadora convertida es converteix en missatgera de salvació i condueix tota la ciutat cap a Jesús. De l’acollida del testimoni la gent passarà després a l’experiència directa de la trobada: *“Ja no creiem pel que tu has dit. Nosaltres mateixos l’hem sentit i sabem que aquest és realment el Salvador del món”*.

2. Una nova evangelització

Conduir els homes i les dones del nostre temps cap a Jesús, a la trobada amb Ell, és una urgència que apareix en totes les regions, tant les d’antiga com les de recent evangelització. En tots els llocs se sent la necessitat de revifar una fe que corre el risc d’apagar-se en contextos culturals que obstaculitzen el seu arrelament personal, la seva presència social, la claredat dels seus continguts i els seus fruits coherents. No es tracta de començar-ho tot de nou, sinó –amb l’ànim apostòlic de Pau, el qual afirma: *“Ai de mi si no anunciés l’Evangeli!” (1Co 9,16)*- d’inserir-se en el llarg camí de proclamació de l’Evangeli que, des dels primers segles de l’era cristiana fins ara, ha recorregut la història i ha edificat comunitats de creients per tota la terra. Per petites o grans que siguin, són el fruit de l’entrega de tants missioners i de no pocs màrtirs, de generacions de testimonis de Jesús, dels quals guardem una memòria agraïda.

Els canvis socials, culturals, econòmics, polítics i religiosos ens criden, però, a quelcom nou: a viure d’una manera renovada la nostra experiència comunitària de fe i l’anunci, mitjançant una

evangelització “nova en el seu ardor, en els seus mètodes, en les seves expressions” (*Discurs a la XIX Assemblea del CELAM, Port-au-Prince, 9 març 1983, n. 3*), com va dir Joan Pau II. Una evangelització dirigida, com ens ha recordat Benet XVI, “principalment a les persones que, havent rebut el baptisme, s’han allunyat de l’Església i viuen sense cap referència a la vida cristiana [...], per afavorir en aquestes persones una nova trobada amb el Senyor, l’únic que omple de significat profund i de pau la nostra existència; per afavorir el redescobriments de la fe, font de gràcia que comporta alegria i esperança per a la vida personal, familiar i social”. (Benet XVI, *Homília en la celebració eucarística per a la solemne inauguració de la XIII Assemblea general ordinària del Sínode dels Bisbes, Roma, 7 octubre 2012*).

3. La trobada personal amb Jesucrist en l’Església

Abans d’entrar en la qüestió sobre la forma que ha d’adoptar aquesta nova evangelització, sentim l’exigència de dir-vos, amb profunda convicció, que la fe es decideix, sobretot, en la relació que establim amb la persona de Jesús, que surt al nostreencontre. L’obra de la nova evangelització consisteix en proposar de nou al cor i a la ment, sovint distrets i confosos, dels homes i dones del nostre temps i, sobretot a nosaltres mateixos, la bellesa i la novetat perenne de la trobada amb Crist. Us convidem a tots a contemplar el rostre del Senyor Jesucrist, a entrar en el misteri de la seva existència, entregada per nosaltres fins a la creu, ratificada com a do del Pare per la seva resurrecció d’entre els morts i comunicada a nosaltres mitjançant l’Esperit. En la persona de Jesús es revela el misteri d’amor de Déu Pare per a tota la família humana. Ell no ha volgut deixar-la a la deriva de la seva impossible autonomia, sinó que l’ha unida a si mateix per mitjà d’una renovada aliança d’amor.

L’Església és l’espai ofert per Crist en la història per a poder-lo trobar, perquè Ell li ha lliurat la seva Paraula, el baptisme que ens fa fills de Déu, el seu Cos i la seva Sang, la gràcia del perdó del pecat, sobretot en el sagrament de la Reconciliació, l’experiència d’una comunió, que és reflex del misteri de la Santíssima Trinitat i la força de l’Esperit que ens mou a la caritat vers els altres.

Hem de constituir comunitats acollidores, en les quals tots els marginats es trobin com a casa, amb experiències concretes de comunió que, amb la força ardent de l’amor, -“Mireu com s’estimen” (Tertulià, *Apologètic*, 39, 7)- atreguin la mirada desencantada de la humanitat contemporània. La bellesa de la fe ha de resplendir, en particular, en la sagrada litúrgia, sobretot en l’Eucaristia dominical. Just a les celebracions litúrgiques l’Església mostra el seu rostre d’obra de Déu i fa visible, en les paraules i en els gestos, el significat de l’Evangeli.

És la nostra tasca avui fer accessible aquesta experiència d’Església i multiplicar, per tant, els pous als quals convidar els homes i dones assedegats i possibilitar la seva trobada amb Jesús, oferir oasis en els deserts de la vida. Són responsables d’això les comunitats cristianes i, en elles, cada deixeble del Senyor. Cadascú ha de donar un testimoni insubstituïble perquè l’Evangeli pugui creuar-se amb l’existència de tantes persones. Per això, se’ns exigeix la santedat de vida.

4. Les ocasions de la trobada amb Jesús i l’escolta de l’Escriptura

Alguns preguntaran com es pot dur a terme tot això. No es tracta d’inventar noves estratègies, gairebé com si l’Evangeli fos un producte per a posar al mercat de les religions, sinó descobrir les maneres mitjançant les quals, davant la trobada amb Jesús, les persones s’han acostat a Ell i per Ell s’han sentit cridades i adaptar aquestes maneres a les condicions del nostre temps.

Recordem, per exemple, com Pere, Andreu, Jaume i Joan han estat cridats per Jesús en el context del seu treball, com Zaqueu ha pogut passar de la simple curiositat al caliu de la taula compartida amb el Mestre, com el centurió demana la intervenció del Senyor davant la malaltia d’una persona propera, com el cec de naixement l’ha invocat com alliberador de la seva pròpia marginació, com Marta i Maria han vist recompensada la seva hospitalitat amb la seva pròpia presència. Podem continuar encara recorrent les pàgines dels Evangelis i trobar tantes i tantes maneres en què la vida de les persones s’ha obert, des de diverses condicions, a la presència de

Crist. I el mateix podem fer amb tot el que l'Esclatua ens diu de l'experiència missionera dels apòstols en l'Església naixent.

La lectura freqüent de la Sagrada Esclatua, il·luminada per la Tradició de l'Església que ens la lliura i la interpreta autènticament, no només és un pas obligat per a conèixer el contingut mateix de l'Evangeli, és a dir, la persona de Jesús en el context de la història de la salvació, sinó que, a més, ens ajuda a trobar espais nous de trobada amb Ell, noves formes d'acció veritablement evangèliques, arrelades en les dimensions fonamentals de la vida humana: la família, el treball, l'amistat, la pobresa i les proves de la vida, etc.

5. Evangelitzar-nos a nosaltres mateixos i disposar-nos a la conversió

Volem ressaltar que la nova evangelització es refereix, en primer lloc, a nosaltres mateixos. En aquests dies, molts bisbes ens han recordat que, per a poder evangelitzar el món, l'Església ha de posar-se, sobretot, a l'escolta de la Paraula. La invitació a evangelitzar es tradueix en una crida a la conversió.

Sentim sincerament el deure de convertir-nos a la potència de Crist, que és capaç de fer totes les coses noves, sobretot les nostres pobres persones. Hem de reconèixer amb humilitat que la misèria, les debilitats dels deixebles de Jesús, especialment dels seus ministres, afecten a la credibilitat de la missió. Som plenament conscients, nosaltres els bisbes els primers, de no poder estar mai a l'alçada de la crida del Senyor i de l'Evangeli que ens ha entregat pel seu anunci a la gent. Sabem que hem de reconèixer humilment la nostra debilitat davant les ferides de la història i no deixem de reconèixer els nostres pecats personals. Estem, a més, convençuts que la força de l'Esperit del Senyor pot renovar la seva Església i fer-la de nou esplendorosa, si ens deixem transformar per Ell. Ho demostra la vida dels sants, la memòria i relat de vida dels quals són instruments privilegiats de la nova evangelització.

Si aquesta renovació fos confiada a les nostres forces, hi hauria seriosos motius de dubte, però en l'Església la conversió i l'evangelització no ens tenen com a primers actors a nosaltres, pobres homes, sinó al mateix Esperit del Senyor. Aquí rau la nostra força i la nostra certesa, que el mal no tindrà mai l'última paraula, ni en l'Església ni en la història: "*Que els vostres cors s'asserenin i no temin*" (Jn 14, 27), ha dit Jesús als seus deixebles.

La tasca de la nova evangelització descansa sobre aquesta serena certesa. Nosaltres confiem en la inspiració i en la força de l'Esperit, que ens ensenyarà el que hem de dir i el que hem de fer, fins i tot en les circumstàncies més difícils. És el nostre deure, per això, vèncer la por amb la fe, el cansament amb l'esperança, la indiferència amb l'amor.

6. Reconèixer en el món d'avui noves oportunitats d'evangelització

Aquest serè coratge sosté també la nostra mirada sobre el món contemporani. No ens sentim atemorits per les condicions del temps en què vivim. El nostre món està ple de contradiccions i de desafiaments, però continua essent creació de Déu, i, encara que ferit pel mal, sempre és objecte del seu amor i és el seu terreny, en el qual es pot tornar a sembrar la llavor de la Paraula perquè torni a donar fruit.

No hi ha lloc per al pessimisme en les ments i en els cors d'aquells que saben que el Senyor ha vençut la mort i que l'Esperit actua amb força en la història. Amb humilitat, però també amb decisió -aquella que ve de la certesa que la veritat sempre venç-, ens acostem a aquest món i volem veure-hi una invitació del Ressuscitat a ser testimonis del seu nom. La nostra Església és viva i afronta els reptes de la història amb la fortalesa de la fe i del testimoni de tants fills seus.

Sabem que en el món hem d'afrontar una batalla contra “els Principats i les Potències” i “els esperits malignes” (Ef 6,12). No ocultem els problemes que aquests desafiaments suposen, però no ens atemoreixen. Això ho assenyallem especialment davant els fenòmens de globalització, que han de ser per a nosaltres oportunitat per a estendre la presència de l'Evangeli. També les migracions –encara amb el pes del sofriment que comporten, i amb les quals volem estar sincerament propers, amb l'acollida pròpia dels germans- són ocasions, com ha succeït en el passat, de difusió de la fe i de comunió en totes les seves formes. La secularització i la crisi del primat de la política i de l'Estat demanen a l'Església repensar la pròpia presència en la societat, sense renunciar-hi. Les moltes i sempre noves formes de pobresa obren espais inèdits al servei de la caritat: la proclamació de l'Evangeli compromet l'Església a estar al costat dels pobres i compartir amb ells els seus sofriments, com ho feia Jesús. També en les formes més aspres d'ateisme i agnosticisme podem reconèixer, fins i tot de maneres contradictòries, no un buit, sinó una nostàlgia, una espera que requereix una resposta adequada.

Davant dels interrogants que les cultures dominants plantegen a la fe i a l'Església, renovem la nostra fe en el Senyor, amb la certesa que també en aquests contextos l'Evangeli és portador de llum i capaç de curar la debilitat de l'home. No som nosaltres qui per a conduir l'obra de l'evangelització, sinó Déu. Com ens ha recordat el Papa: “*La primera paraula, la iniciativa veritable, l'activitat veritable ve de Déu i només introduint-nos en aquesta iniciativa divina, només implorant aquesta iniciativa divina, podem nosaltres també arribar a ser –amb ell i en ell- evangelitzadors*”. (Benet XVI, *Meditació de la primera congregació general de la XIII Assemblea general ordinària del Sínode dels Bisbes*, Roma 8 octubre 2012)

7. Evangelització, família i vida consagrada

Des de la primera evangelització la transmissió de la fe, en el transcurs de les generacions, ha trobat un lloc natural en la família. En ella -amb un rol molt significatiu desenvolupat per les dones, sense que amb això vulguem disminuir la figura paterna i la seva responsabilitat-, els signes de la fe, la comunicació de les primeres veritats, l'educació en l'oració, el testimoni dels fruits de l'amor, han estat infosos en la vida dels infants i adolescents, en el context de la cura que tota família reserva al creixement dels seus petits. Malgrat la diversitat de les situacions geogràfiques, culturals i socials, tots els bisbes del Sínode han confirmat aquest paper essencial de la família en la transmissió de la fe. No es pot pensar en una nova evangelització sense sentir-nos responsables de l'anunci de l'Evangeli a les famílies i sense ajudar-les en la tasca educativa.

No amaguem el fet que avui la família, que es constitueix amb el matrimoni d'un home i una dona que els fa “*una sola carn*” (Mt 19,6), oberta a la vida, està travessada per tot arreu per factors de crisi, envoltada de models de vida que la penalitzen, oblidada de les polítiques de la societat, de la qual és cèl·lula fonamental, no sempre respectada en els seus ritmes ni sostinguda en els seus esforços per les pròpies comunitats eclesials. Precisament per això, ens veiem impulsats a afirmar que hem de desenvolupar una especial atenció per la família i per la seva missió en la societat i en l'Església, creant itineraris específics d'acompanyament abans i després del matrimoni. Volem expressar la nostra gratitud a tants esposos i famílies cristianes que amb el seu testimoni continuen mostrant al món una experiència de comunió i de servei, que és llavor d'una societat més fraterna i pacífica.

La nostra reflexió s'ha dirigit també a les situacions familiars i de convivència en què no es mostra la imatge d'unitat i d'amor per a tota la vida que el Senyor ens ha ensenyat. Hi ha parelles que conviuen sense el vincle sacramental del matrimoni; s'estenen situacions familiars irregulars construïdes sobre el fracàs de matrimonis anteriors: esdeveniments dolorosos que repercuteixen fins i tot sobre l'educació en la fe dels fills. A tots ells els volem dir que l'amor de Déu no abandona ningú, que l'Església els estima i és una casa acollidora amb tots, que continuen essent membres de l'Església, encara que no puguin rebre l'absolució sacramental ni l'Eucaristia. Que les comunitats catòliques estiguin obertes a acompanyar tots els qui viuen aquestes situacions i afavoreixin camins de conversió i de reconciliació.

La vida familiar és el primer lloc en el qual l'Evangelí es troba amb la vida ordinària i mostra la seva capacitat de transformar les condicions fonamentals de l'existència en l'horitzó de l'amor. Però no és menys important, pel testimoni de l'Església, mostrar com aquesta vida en el temps s'obre a una plenitud que va més enllà de la història dels homes i que condueix a la comunió eterna amb Déu. Jesús no es presenta a la dona samaritana simplement com aquell que dóna la vida, sinó com el que dóna la "*vida eterna*" (Jn 4, 14). El do de Déu que la fe fa present no és simplement la promesa d'unes millors condicions de vida en aquest món, sinó l'anunci que el sentit últim de la nostra vida va més enllà d'aquest món i es troba en aquella comunió plena amb Déu que esperem al final dels temps.

D'aquest sentit de la vida humana més enllà del que és terrenal són particulars testimonis en l'Església i en el món els qui el Senyor ha cridat a la vida consagrada, una vida que, precisament perquè està dedicada totalment a ell, en l'exercici de la pobresa, la castedat i l'obediència, és el signe d'un món futur, que relativitza qualsevol bé d'aquest món. Que de l'Assemblea del Sínode dels Bisbes arribi a aquests germans i germanes nostres la gratitud per la seva fidelitat a la crida del Senyor i per la contribució que han fet i fan a la missió de l'Església, l'exhortació a l'esperança en situacions gens fàcils per a ells en aquests temps de canvi i la invitació a reafirmar-se com a testimonis i promotors de nova evangelització en els diversos àmbits de la vida en què els carismes de cada institut els situa.

8. La comunitat eclesial i els diversos agents de l'evangelització

L'obra de l'evangelització no és una tasca exclusiva d'algú a l'Església sinó del conjunt de les comunitats eclesials, on es té accés a la plenitud dels instruments de la trobada amb Jesús: la Paraula, els sacraments, la comunió fraterna, el servei de la caritat, la missió.

En aquesta perspectiva emergeix sobretot el paper de la parròquia, com a presència de l'Església en el territori en el qual viuen els homes, "font de la vila", com li agradava anomenar-la a Joan XXIII, on tothom pot beure trobant la frescor de l'Evangelí. La seva funció roman imprescindible, encara que les condicions particulars poden requerir una articulació en petites comunitats o vincles de col·laboració en contextos més amplis. Sentim, ara, el deure d'exhortar les nostres parròquies a unir a la tradicional atenció pastoral del Poble de Déu les noves formes de missió que requereix la nova evangelització. Aquestes han d'assolir també les variades formes de pietat popular.

A la parròquia continua essent decisiu el ministeri del sacerdot, pare i pastor del seu poble. A tots els preveres, els bisbes d'aquesta Assemblea sinodal expressen gratitud i proximitat fraterna per la seva no fàcil tasca i els convidem a unir-se cada vegada més al presbiteri diocesà, a una vida espiritual cada vegada més intensa i a una formació permanent que els faci capaços d'afrontar els canvis socials.

Al costat dels sacerdots reconeixem la presència dels diaques, així com l'acció pastoral dels catequistes i de tantes figures ministerials i d'animació en el camp de l'anunci i de la catequesi, de la vida litúrgica, del servei caritatiu, així com les diverses formes de participació i de corresponsabilitat de part dels fidels, homes i dones, la dedicació dels quals en els diversos serveis de les nostres comunitats no serà mai prou reconeguda. També a tots ells els demanem que orientin la seva presència i el seu servei a l'Església en l'òptica de la nova evangelització, cuidant la pròpia formació humana i cristiana, el coneixement de la fe i la sensibilitat als fenòmens culturals actuals.

Mirant els laics, una paraula específica es dirigeix a les diverses formes d'associació, antigues i noves, juntament amb els moviments eclesials i les noves comunitats. Totes elles són expressions de la riquesa dels dons que l'Esperit lliura a l'Església. També a aquestes formes de vida i

compromís en l'Església expressem la nostra gratitud, exhortant-los a la fidelitat al propi carisma i a la plena comunió eclesial, de manera especial en l'àmbit de les Esglésies particulars.

Donar testimoni de l'Evangelí no és privilegi exclusiu de ningú. Reconeixem amb goig la presència de tants homes i dones que amb la seva vida són signes de l'Evangelí enmig del món. Ho reconeixem també en tants dels nostres germans i germanes cristians amb els quals la unitat no és encara perfecta, encara que han estat marcats amb el baptisme del Senyor i són els seus anunciadors. En aquests dies ens ha commogut l'experiència d'escoltar les veus de tants responsables d'Esglésies i comunitats eclesials que ens han donat testimoni de la seva set de Crist i de la seva dedicació a l'anunci de l'Evangelí, convençuts també ells que el món té necessitat d'una nova evangelització. Estem agraïts al Senyor per aquesta unitat en l'exigència de la missió.

9. Perquè els joves puguin trobar-se amb Crist

Ens sentim propers als joves d'una manera molt especial, perquè són part rellevant del present i del futur de la humanitat i de l'Església. La mirada dels bisbes cap a ells és tot menys pessimista. Preocupada, sí, però no pessimista. Preocupada perquè just sobre ells vénen a confluïr les investides més agressives d'aquests temps; no pessimista, però, sobretot perquè, ho ressaltem, l'amor de Crist és qui mou allò profund de la història i a més, perquè descobrim en els nostres joves aspiracions profundes d'autenticitat, de veritat, de llibertat, de generositat, de les quals estem convençuts que només Crist pot ser la resposta capaç de saciar-los.

Volem ajudar-los en la seva recerca i convidem les nostres comunitats que, sense reserves, entrin en una dinàmica d'escolta, de diàleg i de propostes valentes davant la difícil condició juvenil. Per aprofitar i no apagar la potència del seu entusiasme. I per a sostenir en favor seu la justa batalla contra els llocs comuns i les especulacions interessades de les forces d'aquest món, esforçades en dissipar les seves energies i esgotar-les en el seu propi interès, suprimint en ells qualsevol memòria agraïda pel passat i qualsevol plantejament seriós pel futur.

La nova evangelització té un camp particularment ardu, però alhora apassionant, en el món dels joves, com mostren no poques experiències, des de les més multitudinàries, com les Jornades Mundials de la Joventut, a aquelles més amagades però no menys importants, com les nombroses i diverses experiències d'espiritualitat, servei i missió. Als joves els reconeixem un rol actiu en l'obra de l'evangelització, sobretot en els seus ambients.

10. L'Evangelí en diàleg amb la cultura i l'experiència humana i amb les religions

La nova evangelització té el seu centre en Crist i en l'atenció a la persona humana, per a fer possible la trobada amb ell. Però el seu horitzó és tan ample com el món i no es tanca a cap experiència de l'home. Això significa que conrea, amb particular atenció, el diàleg amb les cultures, amb la confiança de poder trobar-hi les "llavors del Verb", de les quals parlaven els Sants Pares. En particular, la nova evangelització té necessitat d'una renovada aliança entre fe i raó, amb la convicció que la fe té recursos suficients per acollir els fruits d'una sana raó oberta a la transcendència i té, alhora, la força de curar els límits i les contradiccions en les quals la raó pot ensopegar. La fe no deixa de contemplar els punyents interrogants que suposa la presència del mal en la vida i la història dels homes, trobant la llum de la seva esperança en la Pasqua de Crist.

La trobada entre fe i raó nodreix l'esforç de la comunitat cristiana en el món de l'educació i la cultura. Un lloc especial en aquest camp és ocupat per les institucions educatives i d'investigació: escoles i universitats. On es desenvolupa el coneixement sobre l'home i es dona una acció educativa, l'Església es veu impulsada a testimoniar la seva pròpia experiència i a contribuir a una formació integral de la persona. En aquest àmbit mereixen una atenció especial les escoles i

universitats catòliques, en les quals l'obertura a la transcendència, pròpia de tot itinerari cultural sincer i educatiu, s'ha de completar amb camins de trobada amb la persona de Jesucrist i de la seva Església. Sigui la gratitud dels bisbes a tots els que, en condicions moltes vegades difícils, exerceixen aquesta tasca.

L'evangelització exigeix que es presti gran atenció al món de les comunicacions socials, que són un camí, especialment en el cas dels nous mitjans, on es creuen tantes vides, tants interrogants i tantes expectatives. Són el lloc on en moltes ocasions es formen les consciències i es mostren els fets de la pròpia vida i han de ser una oportunitat nova per arribar al cor dels homes.

Un particular àmbit de trobada entre fe i raó es dona avui en el diàleg amb el coneixement científic. Aquest, d'altra banda, no es troba lluny de la fe, essent manifestació d'aquell principi espiritual que Déu ha posat en les seves criatures i que els permet comprendre les estructures racionals que es troben en la base de la creació. Quan la ciència i la tècnica no presumeixen de tancar la concepció de l'home i del món en un àrid materialisme es converteixen, aleshores, en un preciós aliat pel desenvolupament de la humanització de la vida. També als responsables d'aquesta delicada tasca es dirigeix el nostre agraïment.

Volem, a més, agrair el seu esforç als homes i dones que es dediquen a una altra expressió del geni humà: l'art en les seves diverses formes, des de les més antigues a les més recents. En les seves obres, quan tendeixen a donar forma a la tensió de l'home cap a la bellesa, reconeixem una manera particularment significativa d'expressió de l'espiritualitat. Estem especialment agraïts quan les seves belles creacions ens ajuden a fer evident la bellesa del rostre de Déu i de les seves criatures. La via de la bellesa és un camí particularment eficaç de la nova evangelització.

Més enllà de l'art, tota obra de l'home és un espai on, mitjançant el treball, ell es fa cooperador de la creació divina. Al món de l'economia i del treball volem recordar com de la llum de l'Evangelí sorgeixen algunes crides urgents: alliberar el treball d'aquelles condicions que no poques vegades el transformen en un pes insuportable amb una perspectiva incerta, amenaçada per la desocupació, especialment entre els joves, posar la persona humana al centre del desenvolupament econòmic i pensar aquest mateix desenvolupament com una ocasió de creixement de la humanitat en justícia i unitat. L'home, a través del treball amb el que transforma el món, està cridat a salvaguardar el rostre que Déu ha volgut donar a la seva creació, també per responsabilitat cap a les generacions futures.

L'Evangelí il·lumina també les situacions de patiment en la malaltia. En elles, els cristians estan cridats a mostrar la proximitat de l'Església envers els malalts i discapacitats i amb els que, amb professionalitat i humanitat, treballen per la seva salut.

Un àmbit en el qual la llum d'Evangelí pot i ha d'il·luminar els passos de la humanitat és el de la vida política, a la qual se li demana un compromís de dedicació desinteressada i transparent pel bé comú, des del respecte total a la dignitat de la persona humana, des de la seva concepció fins a la seva fi natural, de la família fonamentada sobre el matrimoni d'un home i una dona, de la llibertat educativa, en la promoció de la llibertat religiosa, en l'eliminació de les injustícies, les desigualtats, les discriminacions, la violència, el racisme, la fam i la guerra. Als polítics cristians que viuen el precepte de la caritat se'ls demana un testimoni clar i transparent en l'exercici de les seves responsabilitats.

El diàleg de l'Església té el seu natural destinatari, finalment, en els seguidors de les religions. Si evangelitzem és perquè estem convençuts de la veritat de Crist, i no perquè estiguem contra ningú. L'Evangelí de Jesús és pau i alegria i els seus deixebles s'alegren de reconèixer quant de bo i veritable l'esperit religiós humà ha sabut descobrir en el món creat per Déu i ha expressat en les diferents religions.

El diàleg amb els creients de les diverses religions vol ser una contribució a la pau, rebutja tot fonamentalisme i denuncia qualsevol violència que es produeix contra els creients i les greus violacions dels drets humans. Les Esglésies de tot el món són properes des de l'oració i la fraternitat als germans que pateixen i demanen als qui tenen a les seves mans els destins dels pobles que salvaguardin el dret de tots a la lliure elecció, confessió i testimoni de la pròpia fe.

11. En l'Any de la fe, la memòria del Concili Vaticà II i la referència al Catecisme de l'Església Catòlica

En el camí obert per la nova evangelització podem sentir-nos a vegades com en un desert, enmig de perills i privats de referències. El Sant Pare Benet XVI, en l'homília de la Missa d'obertura de l'Any de la fe, ha parlat d'una "«desertificació» espiritual" que ha avançat en aquests últims decennis, però ell mateix ens ha donat força, afirmant que "a partir de l'experiència d'aquest desert, d'aquest buit, és com podem descobrir novament l'alegria de creure, la seva importància vital per a nosaltres, homes i dones. Al desert es torna a descobrir el valor del que és essencial per viure" (Benet XVI, *Homília en la celebració eucarística per a l'obertura de l'Any de la fe*, Roma, 11 octubre 2012). Al desert, com la dona samaritana, s'hi va a cercar aigua i un pou d'on treure-la: feliç el que hi troba a Crist!

Agraïm al Sant Pare el do de l'Any de la fe, preciosa entrada a l'itinerari de la nova evangelització. Li donem gràcies també per haver unit aquest Any a la memòria joiosa pels cinquanta anys de l'obertura del Concili Vaticà II, el magisteri fonamental del qual pel nostre temps es reflecteix en el Catecisme de l'Església Catòlica, reproposat, als vint anys de la seva publicació, com a referència segura de la fe. Són aniversaris importants que ens permeten reafirmar la nostra plena adhesió als ensenyaments del Concili i el nostre convençut esforç en continuar la seva posada en marxa.

12. Contemplant el misteri i propers als pobres

En aquesta òptica volem indicar a tots els fidels dues expressions de la vida de la fe que ens semblen d'especial rellevància per a incloure-les en la nova evangelització.

La primera està constituïda pel do i l'experiència de la contemplació. Només des d'una mirada adorant el misteri de Déu, Pare, Fill i Esperit Sant, només des de la profunditat d'un silenci que es posa com el si que acull l'única Paraula que salva, pot desenvolupar-se un testimoni creïble pel món. Només aquest silenci orant pot impedir que la paraula de la salvació es confongui en el món amb els sorolls que l'envaeixen.

Torna de nou als nostres llavis la paraula d'agraïment, ara dirigida als homes i dones que dediquen la seva vida, en els monestirs i convents, a l'oració contemplativa. Necessitem que moments de contemplació s'entrecreuïn amb la vida ordinària de la gent. Llocs de l'esperit i del territori que són una crida cap a Déu; santuaris interiors i temples de pedra que són encreuament obligat pel flux d'experiències que s'hi succeeixen i en els quals tots podem sentir-nos acollits, fins i tot aquells que no saben encara el que cerquen.

L'altre símbol d'autenticitat de la nova evangelització té el rostre del pobre. Estar proper a qui està a la vora del camí de la vida no és només exercici de solidaritat, sinó sobretot un fet espiritual. Perquè en el rostre del pobre resplendeix el mateix rostre de Crist: "Tot allò que fèieu a un d'aquests germans meus més petits, a mi m'ho fèieu" (Mt 25, 40).

Als pobres els reconeixem un lloc privilegiat en les nostres comunitats, un lloc que no exclou ningú, però que vol ser un reflex de com Jesús s'ha unit a ells. La presència dels pobres en les nostres comunitats és misteriosament potent: canvia les persones més que un discurs, ensenya fidelitat, fa entendre la fragilitat de la vida, exigeix oració; en definitiva, condueix a Crist.

El gest de la caritat, alhora, ha d'anar acompanyat pel compromís amb la justícia, amb una crida que es realitza a tothom, rics i pobres. Per això, és necessària la introducció de la doctrina social de l'Església en els itineraris de la nova evangelització i tenir cura de la formació dels cristians que treballen al servei de la convivència humana des de la vida social i política.

13. Una paraula a les Esglésies de les diverses regions del món

La mirada dels bisbes reunits en Assemblea sinodal abraça totes les comunitats eclesials presents a tot el món. Una mirada d'unitat, perquè única és la crida a la trobada amb Crist, però sense oblidar la diversitat.

Una consideració particular, plena d'afecte i gratitud, reservem els bisbes reunits en el Sínode a vosaltres, cristians de les Esglésies Orientals Catòliques, hereus de la primera difusió de l'Evangelí, experiència custodiada per vosaltres amb amor i fidelitat i a vosaltres, cristians presents a l'Est d'Europa. Avui, l'Evangelí se us reproposa com a nova evangelització a través de la vida litúrgica, la catequesi, l'oració familiar diària, el dejuni, la solidaritat entre les famílies, la participació dels laics en la vida de la comunitat i del diàleg amb la societat. En molts llocs, les vostres Esglésies són sotmeses a prova i tribulacions que donen testimoni de la vostra participació en la creu de Crist; alguns fidels estan obligats a emigrar i, mantenint viva la pertinença a les pròpies comunitats d'origen, poden contribuir a la tasca pastoral i a l'obra de l'evangelització en els països d'acollida. Que el Senyor continuï beneint la vostra fidelitat i que sobre el vostre futur brillin horitzons de ferma confessió i pràctica de la fe en condicions de pau i de llibertat religiosa.

Ens dirigim a vosaltres, homes i dones, que viviu en els països d'Àfrica i ressaltem la nostra gratitud pel testimoni que oferiu de l'Evangelí moltes vegades en situacions humanes molt difícils. Us exhortem a relançar l'evangelització rebuda en temps encara recents, a edificar-vos com a Església "família de Déu", a reforçar la identitat de la família i a sostenir la tasca dels sacerdots i catequistes, especialment en les petites comunitats cristianes. Afirmem, d'altra banda, l'exigència de desenvolupar la trobada de l'Evangelí amb les antigues i noves cultures. Dirigim una crida d'atenció al món de la política i als governs dels diversos països africans, perquè, amb la col·laboració de tots els homes de bona voluntat, es promoguin els drets humans fonamentals i el continent sigui alliberat de la violència i els conflictes que el turmenten.

Els bisbes de l'Assemblea sinodal conviden als cristians d'Amèrica del Nord a respondre amb goig a la crida de la nova evangelització, mentre admirem com en la vostra jove història les vostres comunitats cristianes han donat fruits generosos de fe, caritat i missió. També convé reconèixer que moltes de les expressions de la cultura de la vostra societat estan lluny de l'Evangelí. Cal, doncs, una invitació a la conversió, de la qual neix un compromís que no us situa fora de la vostra cultura, sinó que us crida a oferir a tothom la llum de la fe i la força de la vida. Mentre acolliu en les vostres generoses terres nova població d'immigrants i refugiats, estigueu disposats a obrir les portes de casa vostra a la fe. Fidels als compromisos adquirits en l'Assemblea sinodal per a Amèrica, sigueu solidaris amb Amèrica Llatina en la permanent tasca d'evangelització del vostre continent.

El mateix sentiment de gratitud dirigeix l'Assemblea del Sínode a les Esglésies d'Amèrica Llatina i el Carib. Ens crida l'atenció en particular com s'han desenvolupat a través dels segles en els vostres països formes de pietat popular fortament arrelades als cor de tants de vosaltres, formes de servei en la caritat i de diàleg amb les cultures. Ara, davant dels desafiaments del present, sobretot la pobresa i la violència, l'Església a Llatinoamèrica i al Carib és exhortada a viure en un estat permanent de missió, anunciant l'Evangelí amb esperança i alegria, formant comunitats de veritables deixebles missioners de Jesucrist, mostrant amb el vostre testimoni com l'Evangelí és font d'una societat justa i fraterna. També el pluralisme religiós interroga les vostres Esglésies i els exigeix un renovat anunci de l'Evangelí.

També a vosaltres, cristians d'Àsia, sentim la necessitat de dirigir-vos una paraula d'enfortiment i exhortació. La vostra presència, malgrat ser una petita minoria en el continent en el qual viuen gairebé dos terços de la població mundial, és una llavor profunda, confiada a la força de l'Esperit, que creix en el diàleg amb les diverses cultures, amb les antigues religions i amb tants pobres. Encara que a vegades està situada al marge de la vida social i en diversos llocs fins i tot perseguida, l'Església d'Àsia, amb la seva fe forta, és una presència preciosa de l'Evangeli de Crist, que anuncia justícia, vida i harmonia. Cristians d'Àsia, sentiu la proximitat fraterna dels cristians dels altres països del món, els quals no poden oblidar que en el vostre continent, a la Terra Santa, va néixer, va viure, va morir i va ressuscitar el mateix Jesús.

Una paraula de reconeixement i d'esperança volem dirigir els bisbes a les Esglésies del continent europeu, avui en part marcat per una forta secularització, a vegades agressiva, i encara avui ferit pels llargs decennis de governs marcats per ideologies enemigues de Déu i de l'home. Reconeixem el vostre passat i també el vostre present, en el qual l'Evangeli ha creat a Europa certes experiències de fe concretes i decisives per a l'evangelització del món sencer, moltes vegades plenes de santedat: riquesa del pensament teològic, varietat d'expressions carismàtiques, formes variades al servei de la caritat amb els pobres, profundes experiències contemplatives, creació d'una cultura humanística que ha contribuït a donar rostre a la dignitat de la persona i a la construcció del bé comú. Les dificultats del present no us poden deixar abatuts, estimats cristians europeus: aquestes dificultats us han d'animar a fer un anunci més joiós i viu de Crist i del seu Evangeli de vida.

Els bisbes de l'Assemblea sinodal saluden, finalment, els pobles d'Oceania, que viuen sota la protecció de la Creu del Sud, i els donem gràcies pel testimoni de l'Evangeli de Jesús. La nostra pregària per vosaltres és perquè, com la dona samaritana en el pou, també vosaltres sentiu viva la set d'una vida nova i pugueu escoltar la Paraula de Jesús, que diu: "*Si sabessis quin és el do de Déu!*" (Jn 4, 10). Comprometeu-vos a predicar l'Evangeli i a donar a conèixer Jesús en el món d'avui. Us exhortem a trobar-lo en la vostra vida quotidiana, a escoltar-lo i a descobrir, mitjançant l'oració i la meditació, la gràcia de poder dir: "*Sabem que aquest és realment el salvador del món*" (Jn 4, 42).

14. L'estrella de Maria il·lumina el desert

A punt de finalitzar aquesta experiència de comunió entre els bisbes de tot el món i de col·laboració amb el ministeri del Successor de Pere, sentim ressonar en nosaltres el manament de Jesús als seus apòstols: "*Aneu a tots els pobles i feu-los deixebles meus [...]. Jo sóc amb vosaltres dia rere dia fins a la fi del món*" (Mt 28,19-20). La missió de l'Església no es dirigeix a un territori en concret, sinó que surt a l'encontre dels plecs més foscos del cor dels nostres contemporanis, per a portar-los a la trobada amb Jesús, el Vivent que es fa present en les nostres comunitats.

Aquesta presència omple de goig els nostres cors. Agraïts pel do rebut d'ell en aquests dies li dirigim el nostre cant de lloança: "*La meva ànima magnifica el Senyor [...] Obra en mi meravelles*" (Lc 1,46.49). Les paraules de Maria són també les nostres: el Senyor ha fet realment grans coses a través dels segles per la seva Església en els diversos racons del món i nosaltres ho lloem, amb la certesa que no deixarà de mirar la nostra pobresa per a desplegar la potència del seu braç, fins i tot en els nostres dies i sostenir-nos en el camí de la nova evangelització.

La figura de Maria ens orienta en el camí. Aquest camí, com ens ha dit Benet XVI, podrà semblar una ruta en el desert; sabem que hem de recórrer-lo portant amb nosaltres el més essencial: el do de l'Esperit Sant, la proximitat de Jesús, la veritat de la seva Paraula, el pa eucarístic que ens alimenta, la fraternitat de la comunió eclesial i l'impuls de la caritat. És l'aigua del pou la que fa florir el desert i, com en la nit en el desert les estrelles es fan més brillants, així al cel del nostre camí resplendeix amb vigor la llum de Maria, l'Estrella de la nova evangelització a qui, confiats, ens encomanem.

Ciutat del Vaticà, 26 d'octubre de 2012